3. Nezapomněl jste se oholit?

Přemysl Arátor vykládá obraz ***Nezapomněl jste se oholit?*** z roku 1950 takto:

Zrcadla, jaké představuje tento obraz, bývala v soukromých holičstvích a v jejich výkladech. Nad nimi stály nápisy jako název tohoto obrazu anebo „Dobře oholen, dobře naladěn“ a „Úsměv náš, úspěch váš“. Tento obraz chce být zrcadlem, ve kterém se kromě jeho hrdiny zjevují i kousky života, jakými je obklopen.

Podivný a nápadně ošklivý muž, který se tu holí, aby došel katarze, to jest očisty (ať už tělesné nebo i duchovní), není ovšem autoportrét. Je to spíše zpodobnění Hříšníka, ze kterého jeho slabosti neustále a nevyhnutelně znovu vyrážejí, takže si je musí stále znovu holit dejme tomu zpovědí, jenže nijak formální.

Spojuje se zde verismus podrobně pozorovaného obličeje, prstů a mydlinek na holicí štětce i ve vaně s motivy z normálně ilustrovaných i naivně erotických časopisů. Pitoreskní detaily žen, které obklopují mysticky nebo aspoň morálně se holícího muže, vycházejí z jejich typů částečně osobně zažitých, částečně časopisecky kolportovaných. Způsob, jakým je znázorněna pěna nebo vyhaslý popel cigarety ve špičce, navazuje na podrobnou malbu holandských zátiší. Taková malba Pavla Brázdu tenkrát uspokojovala.